

**UBMEJEN BIEJVIEH
SAMISK VECKA - UMEÅ
28/2 - 8/3 2015**

TEMA: SILVER

SÅHKIE

Såhkie bildades 1977 och har till uppgift att tillvarata och främja samiska intressen. Medlemmar är samer och övriga som stödjer samer. Såhkie verkar för att sprida information om samer och den samiska kulturen. I år anordnar Såhkie Ubmejen Biejvieh för sextonde gången.

Bli medlem, pg 80 65 71-6. Enskild 75 kr, familj 150 kr, student 50 kr.

Mer info på www.sahkie.se

ARRANGÖRER

Såhkie - Umeå
sameförening

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Medarrangörer: Sametingets Språknämnd, SSR, Samerådet, Sami Nisson Forum, Umeå Kultur, Ögonblicksteatern, Svenska kyrkan, Studieförbundet Vuxenskolan, Nordiskt informationkontor i Umeå, Pipes of Scotland, Umeåregionen läser, Umeå Teaterförening, Folkets Bio, Film i Västerbotten, Lilla Galleriet, NorrlandsOperan, Forskningsarkivet, Universitetsbiblioteket, Kultur på campus, Cerum, Bildmuseet, SLU, Vartoe/CeSam, Arcum, Umeå universitet.

FINANSIÄRER

REGION
VÄSTERBOTTEN

KULTURRÅDET

Projektkoordinator: Eva Conradson
070-354 51 06, info@samiskaveckan.se
www.samiskaveckan.se

Layout:
Kristin Stenmark

SILPE VAARJELE – SILVER BESKYDDAR

Silvret har alltid spelat en stor roll i vår kultur, både som en ekonomisk investering, ett skydd mot onda makter och en etnisk markör som binder oss samman. Rent historiskt går vår förkärlek till silvret att spåra tillbaka till början av Medeltiden. Samiska jägare som sålde skinn och andra varor till handelsmän tog betalt i form av den heliga metallen.

Det är kanske just det samiska silvrets multifacetterade funktion som har gjort det till en beständig del av vår kultur. En metall som man använt i offer till våra gudar och som skydd mot staaloe och allehanda andra oknytt. En metall som har haft ett beständigt värde och utvecklats till en viktig del i kulturarvet.

Historiskt sett skapades det samiska silvret av nordiska silversmeder utifrån beställningar från samer. Idag är det samer själva som skapar sina smycken. Namn som Erica Huuva och Randi Marainen är internationellt kända. Lavvo Sami Art & Nature är ett annat internationellt känt företag. John och Anita Ponga utbildade sig och etablerade företaget i början av 1970-talet, de första samerna som gjorde silversmide, med bl.a. leveranser till kungahuset och utländska potentater, vandringspriser som Novemberkåsan, utställningar i Sverige, Norge och Finland. De har hållit kurser och undervisat i silversmide.

Trots att dagens samiska silver kan vara både nyskapande och modernt går det att känna igen ett tydligt samiskt formspråk som funnits med från början, och som under snart 800 år har förfinats och kristalliserats till något unikt.

Silverbrosch tillverkad av Lavvo Sami Art & Nature. Foto: Anita Ponga.

Delar av ett gammalt silverspänne som användes på silverkrage eller som bältesspänne. Mariaemblem sätts mitt fram över hyskan och de runda silverplattorna hade stora dekorerade knappar mitt på och syddes fast på var sin sida om öppningen på bältet eller kragen. Foto: Christina Ranberg Wickberg.

KONSTUTSTÄLLNING

NYA MÖTEN

Vernissage lördag 28 februari kl 12.00-15.00
Lilla Galleriet, Kungsgatan 34

Öppet: måndag-fredag kl 10-18, lördag 11-14.
Extra söndagsöppet 1-8 mars kl 12-15.
Utställningen pågår t o m 25 mars.

En samlingsutställning med några olika konstnärer, alla med sitt ursprung i det samiska och med en skicklighet i sitt skapande som är kännetecknande för samisk konst och konsthantverk.

Konstnärerna är Maud Eriksson/silver, Per Olof Nilsson Ricklund/måleri, Nils Johan Labba/trä/hornslöjd, Lars Pirak/litografier, Marit Anne Sara/litografier och Sofia Ricklund/glas.

INVIGNING

Söndag 1 mars kl 13.00
Västerbottens museum

HALLINGDANS

Söndag 1 mars kl 13.00
Invigningen på Västerbotten museum
Måndag 2 mars kl 11.45 och 12.15
NorrlandsOperans foajé

Akrobatiskt och sjäfullt. Fornåldrigt och modernt.

Dansaren Hallgrim Hansegård och den samiske musikern Torgeir Vassvik, båda från Norge, bjuder på en otyglad improvisation i hallingdans.

Foto: Terje Heiestad. Dansare: Hallgrim Hansegård.
Arr: NorrlandsOperan.

HOMELAND

Vernissage söndag 1 mars kl 14.00
Västerbottens museum

En internationell samtidskonstutställning om hemlandets betydelse som presenterar helt nya verk från Kvarkens båda sidor. Pågår 1 mars-17 maj.

LÅT FJÄLLVIND BLÅSA HJÄRTAT RENT

Söndag 1 mars kl 15.00
Bio Abelli, Västerbottens museum

Filmaren Pia Johansson skildrar sitt förhållande till fjällvärlden och hur hon och hennes make under sommaren 2013 vandrade i två månader från Fatmomakke till Treriksröset, och deras möten med människor och natur längs vägen.

Filmens längd är 88 minuter.

SAMISKT PÅ MUSEET

I museets stora utställningshall 1 (vid kaféet) kan du kliva in i ett samiskt rum under veckan. Här får du i bild och text följa arbetet mellan åren 2008 och 2013 då tre samiska visten byggdes upp på museiområdet, som alla visar olika samiska byggnadstraditioner. Museets fotograf Petter Engman har rest runt i Västerbotten och fotograferat förlagorna till kåtorna och i utställningen kan du se dem i sin rätta miljö. I en mindre fotoutställning visas Anna-Sara och Lars Sjulssons föremålssamling från Malå.

Se också när Lavvo Sami Art & Nature arbetar med silversmide. Försäljning och demonstration varje dag 10-17. De berättar också om silver och annat i samisk kultur. Under veckan finns dessutom organisationer och föreningar på plats vid informationsbord i utställningen.

SAMISKA TEXTILIER

Torsdag 5 mars kl 13.00
Västerbottens museum

Västerbottens museum har fina samiska textilier i sina samlingar. Se några av dem i en särskild magasinvisning. Begränsat antal platser. Samling vid receptionen.

OUR CHANGING HOMELANDS - OUR CHANGING LIVES

Måndag 2 mars kl 14.00
Bio Abelli, Västerbottens museum

Varför är sjön plötsligt borta? Och vart har renarna tagit vägen? För sjöfolket Vuntut Gwitchin i norra Kanada är konsekvenserna av global uppvärmning en daglig utmaning. Ta del av en film av och om ett urfolk i norr och dess kamp för en hållbar framtid. Film och diskussion med Lena Maria Nilsson, Arcum, Arktiskt centrum vid Umeå universitet. OBS! Filmen är på engelska, men diskussionen blir på svenska.

Från Yukon, Kanada. 25 minuter.

UTOMHUS PÅ GAMMLIA

SAMISKA VISTEN

Alla dagar 1-8 mars kl 11-16.00

På friluftsmuseet på Västerbottens museum är det öppet i sydsamiska vistet, med kaffekokning, berättande och lassokastning. Guide på plats.

BAGARSTUGA

1-8 mars lördag-söndag kl 11-17.00, vardagar kl 10-17.00

I bagarstugan på bondgården vid Västerbottens museum bakas det traditionella samiska mjuka brödet gáhkku. Även till försäljning.

FÖR BARN

MINIMUS

Måndag-fredag kl 10-16.00

Lördag-söndag kl 11-16.00

Minimus, Västerbottens museum

Minimus är museets skapande barnverksamhet. Under hela veckan finns handledare på plats för att inspirera till samiskt slöjdande. Rekommenderat för barn från 6 år.

LÄR MER OM SAMISK KULTUR

Kliv in i kåtan på Västerbottens museum (hall 1, vid kaféet) och hör mer om livet i en kåta förr i tiden. Vad är en kosa, napphie och dipinne? Museets pedagoger visar och berättar om äldre samiska traditioner.

JOJK-WORKSHOP FÖR BARN

Söndag 8 mars kl 12-14.00

Västerbottens museum

Jojk blir mer och mer populärt. Nu hör man jojk ofta på radio och TV. Passa på att lära dig att jojka lite! Du kan få prova lövmaskens jojk, eller varför inte den lilla söta renkalvens jojk?

Ledare är Jörgen Stenberg som är en duktig jojkare. Han tränar barnen i Mánáj vuellieh som uppträdde på invigningen av Kulturhuvudstadsåret 2014.

Anmälan: info@sahkie.se senast torsdag 5 mars. Begränsat antal platser, ingen avgift.

Foto: Lisa Kejonen Pauker

INLAND

*Pågår 15 februari–26 april
Västerbottens museum*

I ett omfattande dokumentärprojekt har fotografer och skribenter rest runt i norra Norrlands inland, och belyser glesbygdens utmaningar i utställningen Inland vid Sune Jonsson Centrum för Dokumentärfotografi på Västerbottens museum.

Under Samiska veckan ges visningar i utställningen måndag, tisdag, onsdag, fredag, lördag och söndag kl 13.00.

VISNING AV UTSTÄLLNINGAR

Måndag-fredag 2-8 mars kl 13.00

Dagligen under hela veckan är det guidade visningar i de olika utställningarna på Västerbottens museum. Ta del av utställningarna Inland och Rock art in Sápmi samt av museets textilmagasin.

Fredag kl 13.00 guidar Petter Engman i utställningen Rock art in Sápmi utifrån sitt perspektiv som medverkande fotograf.

FOTOARKIVET

*Söndag 1 mars, lördag-söndag 7-8 mars kl 11-17.00
Västerbottens museum*

Passa på att botanisera bland museets gamla fotografier.

NYA BÖCKER

ETT FÖREMÅLS BERÄTTELSE OM OBESVAR

Fredag 6 mars kl 12.00
Tråhppie, Gammlia

Författaren Mikael Berglund berättar om sin debutbok "Ett föremåls berättelse om obesvar", som delvis tillkommit på Tråhppie.

Det är 1600-tal i Sverige. Kriget rasar i söder och det råder missväxt i hela riket. I norr finns vandrare och bofasta, havsfolk och fjällfolk och alla däremellan. Kronan finner silver i fjällen och skickar knektar för att utvinna det. En ensam ung kvinna ger sig iväg på jakt efter något beständigt, eller kanske på flykt undan något outtalat. Hon har en besynnerlig dragningskraft. Två män, en främling och en bekant, följer hennes rörelser – ibland på håll, ibland alldeles för nära. Förföljare eller beskyddare? Men ingen kommer henne in på livet, inte ens hennes egna barn. Hon hör inte hur de ropar förrän de tystnat.

Mikael Berglunds säregna debut är skriven på ett språk lika vackert och kargt som landskapet hans huvudperson bebor.

GRENSELOS I GRENSELAND

Torsdag 5 mars kl 12.00
Västerbottens museum

Odmund Andersen, Árran talar om gränslotsarnas dramatiska historia under andra världskriget. Tidigare gränslotsar, deras familjer och flyktingar berättar om sina upplevelser och minnen av lotstrafiken mellan Norge och Sverige.

Arr: CeSam/Centrum för samisk forskning

ROSA TAIKON

Fredag 6 mars kl 14.00
Bio Abelli, Västerbottens museum

Rosa Taikon är silversmed och samhällsdebattör. Hon är syster till Katarina Taikon. Rosas far Johan Taikon var den siste romske silversmeden i Sverige och när hennes bror dödades av en rasist valde Rosa att själv bära traditionen och hantverket vidare. Rosa kom in på konstfack vid 35 års ålder och utbildade sig till silversmed, som traditionellt var ett manligt yrke.

Hon berättar om kampen för mänskliga rättigheter för romer och särskilt romska kvinnor. Hon visar också sina nytolkningar av traditionellt romskt silversmide. Platsbiljett bokas genom museets reception, tel 090-16 39 01.

Arr: ABF, Studieförbundet Vuxenskolan, Nordiskt informationskontor i Umeå, Västerbottens museum, Umeåregionen läser, Umeå Teaterförening och Sähkö.

Foto: Leif Milling

MÖTESPLATS ARKIVET

Onsdag 4 mars kl 19.00

Forskningsarkivet, Umeå universitetsbibliotek

RASISTISKA TANKAR SKAPADE NOMADSKOLAN

Nomadskolan var en skola präglad av socialdarwinism och rasistiska tankar. Nära kontakter med bl.a. rasbiologiska institutet påverkade det som skulle bli en sameskola som enbart riktade sig till barn till renskötande samer i fjällmiljö. Övriga samer ansågs vara "dömda till undergång" som samer.

Kvällens föreläsare är Erik-Oscar Oscarsson, präst i Norsjö församling, aktiv sameforskare och samepolitiker.

SAMISKA SKOLBÖCKER

Måndag-fredag 09-22.00, lördag 11-17.00 och söndag 12-18.00

Umeå universitetsbibliotek

Passa på att besöka utställningen av de gamla skolböckerna som de samiska barnen hade att tillgå.

JOJKSLAM

Onsdag 4 mars ca kl 21.00-01.00

Pipes of Scotland, V Norrlandsgatan 17

Foto: Lumorfoto

En omöjlig och lekfull tävling i framförandet av jojk med influenser från Poetry Slam. Alla kan vara med och publiken utser en vinnare. Folkligt, festligt och fullsatt brukar vara kännetecknet för denna kväll!

I år håller vi till på Pipes of Scotland, vilket nog betyder att vi kan få oss en och annan gaelisk jojk också.

Kom gärna i tid, onsdagar är en populär kväll!

Varför inte börja kvällen med att äta något gott, pubmenyn har mycket att välja på! Mat serveras från kl 17.00.

Eller boka bord på Restaurang Angelini och kom in i puben sen. Telefon 090-17 14 85, www.angelini.se.

PUB AND BREWHOUSE

KALENDARIUM

Alla dagar:

Tráhppie öppet alla dagar kl 11.00-16.00, kvällsöppet torsdag 5 mars.
Utställningar på Västerbottens museum, Universitetsbiblioteket och Lilla Galleriet.

lördag 28 februari

11-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
11-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
12-15	Vernissage, Lilla galleriet	4

söndag 1 mars

11.00	Svensk-samisk högmässa, Umeå stadskyrka	30
11-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
11-17	Öppet i fotoarkivet, Västerbottens museum	11
11-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
13.00	Invigning Samiska veckan, Västerbottens museum	5
13.00	Hallingdans, Västerbottens museum	5
14.00	Vernissage Homeland, Västerbottens museum	5
15.00	Film: Låt fjällvind blåsa hjärtat rent, Bio Abelli	5

måndag 2 mars

10-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
10-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
13.00	Visning av utställningen Inland, Västerbottens museum	10
14.00	Film: Our changing homeland – our changing life, Bio Abelli	7

tisdag 3 mars

10-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
10-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
10.30	Föreläsningar: Skogen, renen och de samiska kulturarven, Bio Abelli	24
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
13.00	Visning av utställningen Inland, Västerbottens museum	10
18.30	Panel samtal kulturhuvudstad, Bildmuseet	26

onsdag 4 mars

10-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
10-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-17	Lars Thomasson symposiet, Bio Abelli	26
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
13.00	Visning av utställningen Inland, Västerbottens museum	10
19.00	Scenkonst som aktivism, Ögonblicksteatern	29
19.00	Föreläsning: Nomadskolor, Umeå universitetsbibliotek	14
21.00	JojkSlam, Pipes of Scotland	15

torsdag 5 mars

10-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
10-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
12.00	Ny bok: Grenselos i grenseland, Västerbottens museum	12
12-16	Samhällets utmaningar, aulan, SLU	25
12.10	Niillas Holmberg & Roope Mäenpää duo, Kultur på Campus	21
12-16	Filmworkshop, Västerbottens museum	23
13.00	Visning samiska textilier i textilmagasinet, Västerbottens museum	6
13-15	Seminarium Jakt och fiskemålet, Bio Abelli	27
14-16	Reading ur Vahák, Stora hallen, Västerbottens museum	29
15.00	Föredrag om FPIC	27
19.00	Man Must Dance, Sagateatern	18
20.00	Jojk och berättarkväll, Tráhppie	19

fredag 6 mars

10-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
10-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
12-16	Filmworkshop, Västerbottens museum	23
12.00	Debutant Mikael Berglund om sin bok, Tráhppie	12
13.00	Rock art in Sápmi – guidad visning av fotografen Petter Engman	11
13.00	Lassokastningscup, Gammlia	28
14.00	Rosa Taikon, Bio Abelli, Västerbottens museum	13
18.00	Silverglänsande modeshow, caféet Fika, Väven, plan 1	20
20.00	Konsert: Niillas Holmberg & Roope Mäenpää duo, Fika, Väven, plan 1	21
21.00	Film: Stoerre vaerie, Amanda Kernell, Folkets Bio, Väven	22

lördag 7 mars

11-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
11-17	Öppet i fotoarkivet, Västerbottens museum	11
11-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
13.00	Visning av utställningen Inland, Västerbottens museum	10
14.00	Film: Stoerre vaerie, Amanda Kernell, Bio Abelli	22

söndag 8 mars

11-17	Gáhkkubakning i bagarstugan	8
11-17	Öppet i fotoarkivet, Västerbottens museum	11
11-16	Samiskt inspirerad slöjd och pyssel i Minimus	9
11-16	Öppet med guide i sydsamiska vistet	8
12.00	Jojkworkshop för barn, Västerbottens museum	9
13.00	Visning av utställningen Inland, Västerbottens museum	10
14.00	Film: Russuoh Vuölieb, Bio Abelli	23
14.00	Buolla – min bästa ren, Umeå stadsbibliotek, plan 4	31

MAN MUST DANCE

- DANCING WITHOUT BOUNDERIES!

Torsdag 5 mars kl 19.00

Sagateatern, Kungsgatan 48

Man Must Dance är ett transnationellt multidansprojekt producerat av Kompani Nomad, Sveriges enda samiska danskompani. I den här dansföreställningen dansar de tillsammans över kulturella, etniska och geografiska gränser. Dansare från bl a Sverige, Norge, Grönland, Polen, Portugal och Nordamerika deltar och har gått i Ola Stinnerboms virtuella dansklasser på nätet. Föreställningen har fyra dansare: Ola Stinnerbom, Helene Karabuda, Tanja Kortelainen samt Minna Mannelqvist. Minna är en ung samisk dansare från Umeå, som här får chansen att medverka i ett professionellt sammanhang.

Biljetter på Biljettcentrum, www.biljettcentrum.com, telefon: 090-13 31 80.
140 kr ordinarie pris, medlem med scenpass 100 kr, ungdomar 70 kr.

Medarr: Umeå Teaterförening.

Man Must Dance har producerats med stöd av Svenska Postkodslotteriet, Umeå 2014, Sametinget, Saami Council, Nordisk Kulturfond, Region Västerbotten, NorlandsOperan och Vilhelmina kommun.

Repetitionsbild med Helene Karabuda. Foto: Leif Eriksson.

JOJK OCH BERÄTTARKVÄLL

Torsdag 5 mars kl 20.00

Tráhppie, Gamllia

Efter dansföreställningen bjuder vi in till en trivsamt kväll på Tráhppie, vårt samiska kulturhus och café på Gamllia.

Här kommer ämnen som silver, Nasafjäll, Jungfru Maria, handelsvägar, präster, gruvfogdar och ond bråd död att framföras i ord, toner och naturligtvis jojk!

Det kommer att bli en oförglömlig kväll, så missa inte detta!

Entré: 60 kr.

tráhppie

MODESHOW MED GLÄNSANDE SILVERTEMA

Fredag 6 mars från kl 17.00

Caféet Fika, Väven, plan 1

Det blir en helkväll i kulturhuset Väven på caféet Fika. Vi börjar kvällen med afterwork buffé kl 17.00. Där kan man även köpa vin eller öl. Sedan kommer traditionella koltar från olika områden att visas och traditionell silverkrage.

Specialtemat för visningen är silver. Då kommer moderna tolkningar av silverkolt och silverkrage att visas upp. Man får chansen att titta lite närmare på kreationerna under minglet efteråt.

Hålltider för kvällen:

Från 17.00	Afterwork buffé
18.00-20.00	Modeshow
20.00-20.45	Niillas Holmberg & Roope Mäenpää
21.00-21.15	Film Amanda Kernells Stoerre Vaerie
22.00	Avslutning

Entré: 100 kr inkl konsert.

Afterwork buffé med vin/öl för 199 kr eller alkoholfritt 160 kr.

Biljettcentrum Umeå, www.biljettcentrum.com
Mail: info@biljettcentrum.com, telefon: 090-13 31 80.

Biljetter Kulturreceptionen, Väven.
Mån-fre 11.00- 18.00, lördag 11.00-14.00.
(Endast för evenemang som är i Väven.)

NIILLAS HOLMGREN & ROOPE MÄENPÄÄ DUO

Fredag 6 mars kl 20.00

Caféet Fika, Väven, plan 1

Ta en klassiskt skolad kompositör med multi-instrumentell talang och en poet och musiker med bakgrund i jojken, lägg till en nypa singer-songwriter och du får helt nytt sound. Niillas och Roope har släppt två plattor och Niillas har skapat musik tillsammans med Deportees i TV:s Sápmi sessions.

KULTUR PÅ CAMPUS

Torsdag kl 12.10

Ljuskården, Lärarutbildningshuset, Umeå universitet

Niillas Holmberg & Roope Mäenpää Duo ger en lunchkonsert på universitetsområdet. Fri entré.

STOERRE VAERIE (NORRA STORFJÄLLET)

Fredag 6 mars kl 21.00, Folkets Bio, Väven

Lördag 7 mars kl 14.00, Bio Abelli, Västerbottens museum

Elle har tagit avstånd från sina samiska rötter. För första gången på många år återvänder hon till sin hembygd tillsammans med sin son och sitt barnbarn för att närvara på sin systers begravning.

Stoerre Vaerie spelades in i Dearn, Hemavan, Graatja, Skouvle och Umeå sommaren 2014. Stoerre Vaerie hade premiär på prestigefyllda Sundance Filmfestival i USA i januari 2015 och svensk premiär på Göteborg filmfestival där den vann publikpriset. Alla visningar efterföljs av samtal med regissören och andra medverkande och teammedlemmar.

Amanda Kernell är född i Umeå 1986 och examinerad från den fyraåriga regiutbildningen vid Den Danska Filmskolan 2013. Hon har sedan 2005 stått bakom ett flertal prisbelönta kortfilmer för – och med – unga.

FILMWORKSHOP

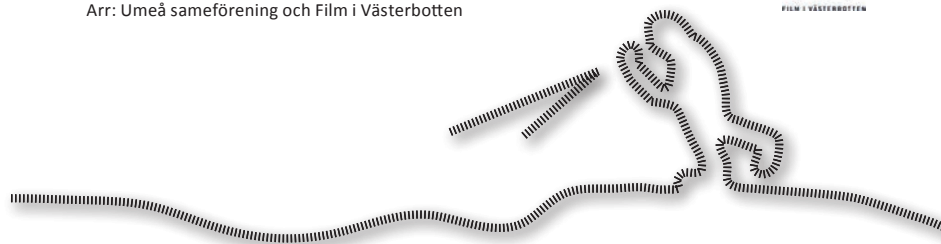
Torsdag 5 mars och fredag 6 mars kl 12-16.00

Västerbottens museum

Under två dagar får alla deltagarna möjlighet att göra film i grupper utifrån sina egna filmidéer. Filmregissören Amanda Kernell leder och lär ut hur filmerna kan bli så bra som möjligt. Workshopen avslutas med en liten premiärvisning och alla får ta med sig en kopia av filmerna hem.

Riktat sig främst till samiska ungdomar, men alla är välkomna att anmäla sig. Föranmälan senast onsdag 4 mars till: info@sahkie.se. Max antal deltagare: 15. Rekommenderad ålder: ca 13-18 år.

Arr: Umeå sameförening och Film i Västerbotten

FILM: RUSSUOH VUÖLIEB!

Söndag 8 mars kl 14.00

Bio Abelli, Västerbottens museum

I projektet "Russuoh vuölieb! – Väck upp jojken!" fick ett 20-tal unga jojkkare i uppdrag att med stöd av äldre mentorer och arkivresurser leta fram gamla jojkar som inte har framförts i modern tid. Syftet var att återuppväcka viktiga konsthistoriska kulturskatter genom nytolkning och samtidigt stödja unga jojkkartister i deras karriärer.

Deltagarna tolkade sedan materialet och resultatet presenterades vid en stor konsert under en av Umeå2014:s årstidsinvigningar. Hela konserten filmades och resultatet presenteras här av några av deltagarna.

Samarbetspartners var DAUM i Umeå och DFU i Uppsala, Årjelhsaemien Teatere, Högsolen i Nord Trøndelag och SR/sameradion. Projektstödet kom från: Musikverket, Umeå2014, Sametinget och Samerådet.

SKOGEN, RENEN OCH DE SAMISKA KULTURARVEN

Föreläsningdag tisdag 3 mars kl 10.30-16.00

Bio Abelli, Västerbottens museum

Presentationer av aktuell forskning om rennäringens villkor och relationer till andra intressenter i landskapet, och om samiska kulturarv.

- 10.35 Samråd mellan skogsbruk och rennäring
Camilla Widmark, Skogsekonomi, SLU.
- 11.00 Anpassning av skogsbruk till rennäring och naturvård
Erik Valinger, Skogens ekologi och skötsel, SLU, Torgny Lind, Skoglig resurshushållning, SLU och Staffan Berg, Uppsala.
- 11.25 Brev från framtiden: Önskade visioner för skogen
Camilla Sandström, Future Forests /statsvetenskap, Umeå universitet.
- 11.50 Aktiv spridning av renlav integrerat med skogsbruk
Hans Winsa, Sveaskog. Urban Bergsten, Skogens biomaterial och teknologi, SLU och Samuel Roturier, CNRS, Paris.
- 13.15 Fjorton år med renbruksplaner
Per Sandström, Skoglig resurshushållning, SLU.
- 13.40 Vindkraftetablering och rennäring
Anna Skarin, Husdjurens utfodring och vård, SLU.
- 14.05 Traditionell ekologisk kunskap i det samiska samhället
Berit Inga, Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum / Vilt, fisk och miljö, SLU.
- 14.45 Samiskt resursutnyttjande på 1600-talet
Gudrun Norstedt, Skogens ekologi och skötsel, SLU.
- 15.10 KING, kulturarv i nordliga gammelskogar
Erik Sandén, Västerbottens museum.

SAMHÄLLET'S UTMANINGAR

Torsdag 5 mars kl 12.00-16.00

Aulan, SLU

Välkommen att lyssna på populärvetenskapliga föreläsningar. På plats finns UR Samtiden som filmar föredragen för Kunskapskanalen.

Välkommen. Sverker Olofsson, moderator.

Framtidens klimat - framtida förutsättningar för svenska skogar.
Mikael Ottosson Löfvenius. Skogens ekologi och skötsel, SLU

Klimatförändringarnas effekter på Östersjön.
Agneta Andersson. Umeå marina forskningscentrum, Umeå universitet

Erfarenheter av skogsbranden i Västmanland.
Anders Granström. Skogens ekologi och skötsel, SLU

Få mer för pengarna - skydda även unga skogar.
Lena Gustafsson. Ekologi, SLU.

Rehabilitering och skogsproduktion. Hur går det ihop?
Ann Dolling. Skogens ekologi och skötsel, SLU.
Eva-Maria Nordström. Skoglig resurshushållning, SLU.

Den åldrande befolkningens många ansikten. Gunnar Malmberg. Kulturgeografi, Umeå universitet.

30 års förebyggande arbete mot hjärtkärlsjukdom och diabetes i Västerbotten.
Lars Weinehall. Folkhälsa/klinisk medicin, epidemiologi/global hälsa, Umeå un.

Svininfluensapandemin – vad lärde vi oss? Britta Lundgren. Kultur- och medievetenskaper, Umeå universitet.

Avslutande reflektioner. Sverker Olofsson, moderator.

Arr: Umeå universitet och SLU i Umeå.

REVITALISERING AV SPRÅK OCH KULTUR HOS URFOLK

(Language- and Cultural Revitalization by indigenous peoples)

Onsdag 4 mars kl 11-17.00

Bio Abelli, Västerbottens Museum

Modersmålet hos urfolk har minskat drastiskt under hela 1900-talet. I de flesta fallen är det staternas politik som är grunden till det, av olika anledningar har man velat assimilera grupper genom att inte tillåta urfolkens eller minoritetens språk i skolor eller vid kontakt med statliga myndigheter. Tidigare språkforskning gav inte heller stöd för de utsatta folken. Men, under slutet av 1900-talet började förändringens vindar blåsa. Folk stod upp för sina rättigheter och för bevarande av språk- och kultur. Med nyare forskning har många grupper hittat vägar att stärka sitt språk och sin kultur. Detta samarbete mellan urfolksrepresentanter och forskare vill vi visa på och diskutera möjliga lösningar för framtiden.

Inbjudna keynote talare: Leanne Hinton, University of California, Berkeley och Mikael Vinka, Språkstudier/samiska studier, Umeå universitet, Astri Dankertsen, Universitetet i Nordland.

Arrangörer: Ett samarbete mellan Sametingets språknämnd, Språkstudier och Vaar toe/CeSam vid Umeå universitet och Västerbottens Museum.

KULTURHUVUDSTADSÅRET & DET SAMISKA PERSPEKTIVET - MEDSKAPANDE, MOTSTÅND & MÖJLIGHETER

Tisdag 3 mars kl 18.30-ca 20.00

Flexhallen, Bildmuseet, Konstnärligt campus

Välkomna till ett panelsamtal i serien Arena Kulturhuvudstaden med forskare, kulturutövare, kulturproducenter m.fl. om det gångna kulturhuvudstadsåret och framtiden för samisk kultur i Umeå.

Arr: Panelsamtalet är en del av forskningsnätverket Culture and Cities och samarrangeras av Bildmuseet och CERUM, Umeå universitet.

JAKT- OCH FISKEPROCESSEN

Torsdag 5 mars kl 13-15.00

Bio Abelli, Västerbottens museum

Huvudförhandlingar i målet om jakt- och fiskeprocessen påbörjas under 2015. SSR, Svenska Samernas Riksförbund och Cesam, Centrum för Samisk forskning vill med detta seminarium föra ut kunskap om vad denna process innebär för samernas rättsliga ställning.

Allt sedan staten genomförde förändringar av småviltsjakten år 1993 för att öppna upp möjligheten för alla att jaga och fiska ovan odlingsgränsen, har representanter från samisk sida protesterat mot att staten har en egen självständig jakt- och fiskerätt. Både Sametinget och SSR har på flera sätt markerat att vi underkänner statens hantering av jakt- och fiskerätten. Under åren har frågan diskuterats och utretts i flera omgångar. Efter Jakt- och fiskerättsutredningens slutbetänkande (SOU 2005:116) stod det klart att någon politisk lösning inte skulle nås för att ge samerna mer inflytande över jakten och fisket.

Medverkande:

Jenny Wik-Karlsson, SSR:s förbundsjurist, Patrik Lantto, CeSam med flera.

FÖREDRAG OM FPIC

Torsdag kl 15.00

Bio Abelli, Västerbottens museum

Free Prior and Informed Consent (FPIC) - "Fritt och informerat samtycke" uttrycks i FN:s urfolksdeklaration och är en av grunderna i internationell urfolksrätt. Den grundar sig i urfolks rätt att delta i beslut som påverkar dem, t ex säga ja eller nej till verksamheter på traditionella landområden.

Mattias Åhrén, dr. i folkrätt, föreläser om vad begreppet innebär och hur det kan användas.

Arr: Samerådet

SAMISKA REFERENSGRUPPEN

Torsdag-fredag 5-6 mars
Västerbottens museum

Västerbottens museums samiska referensgrupp har funnits i ett tjugotal år och består av samebyar, sameföreningar, museum och andra parter i Västerbottens län. Varje år bjuder Västerbottens museum in gruppen för ett möte i syfte att träffas och att diskutera gemensamma frågor.

Prova gärna att kasta
lasso du också!

LASSOKASTNINGSCUP

Fredag 6 mars kl 13.00
Gammlia

Lassokastning är en populär sport, både bland barn och vuxna, turister som samer. Vid större träffpunkter som marknader, samehelger och liknande är det vanligt med lassokastning.

Vi hoppas med denna lassokastningstävling att andra sameföreningar, samebyar och marknadsarrangörer vill fortsätta att utveckla denna lassokastningscup.

Starten på denna cup tar vi här i Umeå – vilken blir nästa arrangör att anta utmaningen!

Foto: Lumorfoto

SCENKONST SOM AKTIVISM

- En kväll med föreställningen Vahák som utgångspunkt

Onsdag 4 mars kl 19.00
Ögonblicksteatern, Strandgatan 7

Ögonblicksteatern bjuder in till en kväll om scenkonst som aktivism. I fokus är föreställningen Vahák, som har premiär 6:e juni, och manusförfattaren och regissören Nasim Aghili.

Nasim Aghili var senast aktuell med den antinationalistiska kabaren Europa Europa och föreställningen Marken Brinner. Båda verken rönt stor uppmärksamhet under 2014 men på väldigt skilda sätt.

Ur föreställningen Vahák

Torsdag 5 mars kl 14.00-15.30
Stora hallen, Västerbottens museum

Ögonblicksteatern bjuder på en reading av helt färsk bitar ur manuset till föreställningen Vahák. Manusets baserat på boken Queering Sápmi och skrivet av Nasim Aghili, dramatiker och regissör.

I Vahák utforskar Nasim kärleken och begäret i relation till det koloniala och normativa. Det kan handla om mig, men lika gärna om en vän som jag inte visste fanns. Smärtan kan delas trots att vissa tidigare setts som förövare eller offer, och just därför är det viktigt att påminna om att det kommer att bli bättre.

Efter readingen följer ett samtal om texten.

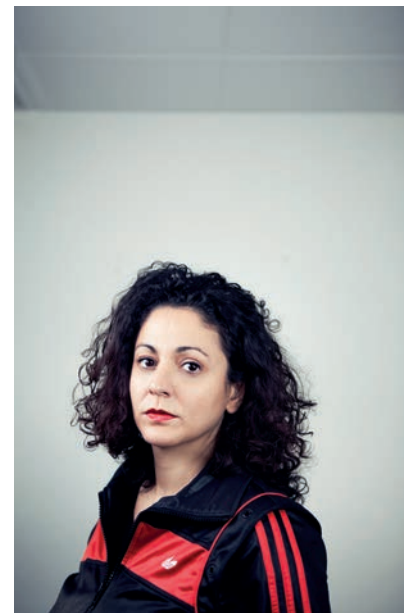

Foto: Saga Berlin

Foto: Sara Lindqvist

SÁMI NISSON FORUM

Fredag den 6 mars kl 08.30-15.00

Kulturhuset Väven plan 5, Storgatan 46

Samekvinnors rätt till delaktighet – Betydelse för socialt liv, hälsa och förebyggande insatser mot våld

Begränsat antal platser. Anmälan via e-mail till: snf@trollnet.no senast 9 februari. Kostnad: Medlemmar 300 kr, övriga 600 kr. För mer info: mauttjek@hotmail.com, mobil: 070 58 90 718.

Sámi Nisson Forum (SNF) är en ideell förening för samekvinnor i Sápmi (Norge, Finland, Sverige och Ryssland).

Även utställning av den samiska konstnären och duodjiutövaren May Ness, Norge och duodjiförsäljning av samekvinnor från Ryssland.

KYRKAN

Söndag 1 mars kl 11.00

Umeå stads kyrka

Samiska veckan inleds med en stämningsfull svensk-samisk högmässa med jojk.

Stiftsadjunkt Birgitta Simma, komminister Inger Lundberg med flera medverkar. Fika serveras.

BUOLLA – MIN BÄSTA REN

Söndag 8 mars kl 14.00-14.50

Upplev multisal, Umeå stadsbibliotek, plan 4

Välkommen till en interaktiv föreställning skapad utifrån barnboken "Sagan om Buolla" skriven av Anne Pavval från Jokkmokk. Det här är en sann berättelse om Nils-Johan, härken Buolla, hunden Jojo och deras viktiga vänskap, som svetsas samman av kärleken till livet i renskogen.

Du som publik, barn som vuxen, får uppleva berättelsen genom att själv, sjunga, dansa och leka i scenrummet, som på olika sätt illustrerar miljöer och situationer ur Nils Johans liv tillsammans med sina vänner. Föreställningen framförs på svenska med inslag av olika samiska språk. Från 5 år och uppåt.

Medverkande: Nina Nordvall Valberg, Anna Åsdell och Jona Utsi.

Arrangemanget är gratis men biljett krävs, 1 biljett per barn (inklusive max 1 medföljande vuxen). Biljetterna släpps onsdag 4 mars och kan hämtas i kultur-receptionen på plan 3 i Väven, hos Biljettcentrum i Folkets hus eller via Ticnet. se. OBS! Begränsat antal platser.

Arr: Umeå kultur.

TRÁHPPIE

Samiskt kulturhus med kafé, galleri och butik på Gammlia. Här kan du värma dig med en kopp kokkaffe och äta en gáhkumacka med rökt renstek. Om sötsuget sätter in har vi jättegodas hembakta bullar och kakor.

Öppet alla dagar kl 11.00-16.00.
Kvällsöppet torsdag 5 mars.

Frukostservering:
Lördag-söndag 7-8 mars kl 9.00-11.00.

Telefon: 070-359 57 50.

tráhppie

www.samiskaveckan.se